

Budapesti vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy 655.1

Hely

Jászai Em. János
Budapest 14.

Idő

"1896"

illetékbélyegjei

Fo

10

Bp

1928. 4. 11.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Budapest székesfőváros illetékbélyegjei

Az anyakönyvi bélyegek próbanyomatai
a millenáris kiállításon ki voltak állítva

A székesfővárosi házinyomda kiváló alapítójának és fáradhatatlan vezetőjének jó ízlését és elismert művészi érzékét nagyon bántotta, hogy a székesfőváros hivatalos lapját, a „Fővárosi Közlöny“-t csúnya, sárgásszínű papíron és szépségnek semmiképp sem mondható kivitelben idegen nyomdában készítették. Ezért Jauernik úgy intézkedett, hogy a még mindig primitív nyomda csekély betűanyagából a Közlöny szövegét kis részekben kiszédték, arról (kleiszter)-levonatot készítettek, átvitték a kőre és ily módon a „Fővárosi Közlöny“ bár litográfiai kivitelben, de már a székesfőváros dekorumához méltó köntösben jelenhetett meg. Hasonlóan házilag készíttette el az egyéb nyomtatványok tömegét. Az egész vonalon az igazi szakember célirányos beosztásával, a szűkös viszonyokat diadalmasan leküzdő találékonysá-

gával, fáradságot nem kímélve, az uttörő szívósságával igyekezett az egyes ügyosztályoknak sokszor igen nehezen teljesíthető kívánalmait kielégíteni.

Mint már említettem, az 1896. évi millenáris kiállítás alkalmával Jauernikot biztálták meg a fővárosi pavillon tárlatának rendezésével és a kiállítással kapcsolatos rajzok, oklevelek és diplomák tervezésével. Az ezeréves magyar nemzet öme reprezentatív kiállításán természetesen Jauernik grafikai alkotásai, köztük a művészi anyakönyvi bélyegek próbanyomatai és a házinyomda egyéb figyelemreméltó termékei is ki voltak állítva. Mindezek nagy érdeklődést keltenek és a legmagasabb elismerésben részesültek.

Jauernik megbízatásának már második évében tapasztalta, hogy a főváros tanácsa évenként óriási összegeket fizet ki idegen nyomdáknak, ahol a tipográfiai munkák igen gyakran éppenséggel nem kielégítő kivitelben készültek és indiszkréciókra is adtak alkalmat. Előre látta azt is, hogy ez az összeg a székesfőváros rohamos fejlődésével évről-évre lényegesen emelkedni fog s a főváros költségvetésében nagy összegekre fog duzzadni. Számításokat végzett tehát arra nézve, hogy nem volna-e gazdaságosabb, ha a főváros a litográfia mellé tipográfiát is létesítené?

Mielőtt tervével a főváros tanácsa elé járult volna, pontos adatokat gyűjtött az egyéb adminisztratív ágak nyomtatvány-szükségletéről. Amidőn pedig konceptusával elkészült s azt megdönthetetlen adatokkal bőségesen alátámasztotta, a tanács elé terjesztette ama javaslatát, hogy a székesfővárosnak életbevágó érdeke, hogy könyomdáját könyvnyomó berendezéssel bővítse ki, mert jól felszerelt házinyomda a városra nézve nemesak nagy megtakarításokkal jár, hanem biztonságot is nyújt a sürgős munkálatoknak idejében való szállítása, a főváros dekorumának

megfelelő kifogástalan technikai kivitelére és a kényesebb természetű ügyek időelőtti nyilvánosság elé jutása tekintetében is.

A székesfőváros tanácsa Jauernik előterjesztését teljes mértékben magáévá tette. Ekkor azt ajánlotta a tanácsnak, hogy az akkor súlyos bajba jutott „Herkó Páter“ nyomdát árverésen meg kellene vásárolni, ami sikerült is oly módon, hogy ez a nyomda teljes felszerelésével együtt 650 forint árán a főváros birtokába került és ez képezte alapját a székesfővárosi házinyomda tipográfiai osztályának. A nyomdának kibővítése 1897-ben történt s ez időtől kezdve máris lényegesen csökkentek az idegen nyomdáknak eszközölt megrendelések, bár a főváros gyors fejlődésével lépést tartó nagy nyomtatvány-szükségletet még mindig nem volt képes teljesen kielégíteni. Jauernik továbbá, mint vérbeli művészember, a művészi követelmények kielégítésére is törekedett, amennyiben már ekkor végecnél azt tűzte ki, hogy a város házinyomdáját számottevő, nívós és nyomdászkezsünkre is messze kiható grafikai műintézetévé fejlessze.

Jászai Emánuel János.